

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2020. gada 27. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 20. pants – Eiropas Savienības pilsonība – Savienības pilsonis, kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību – Laulātā, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, pieteikums pagaidu uzturēšanās atļaujas piešķiršanai – Atteikums – Pienākums nodrošināt laulātā vajadzības – Pietiekamu finanšu līdzekļu neesamība Savienības pilsonim – Laulāto pienākums dzīvot kopā – Valsts tiesību akti un prakse – Savienības pilsoņiem piešķirto būtisko tiesību faktiskā izmantošana – Liegšana

Lietā C-836/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas-Lamančas Augstā tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 30. novembrī un kas Tiesā registrēts 2018. gada 28. decembrī, tiesvedībā

Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real

pret

RH,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un K. Likurģs [*C. Lycourgos*] (referents),

ģenerālvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- RH vārdā – *P. García Valdivieso Manrique* un *A. Ceballos Cabrillo*, abogados,
- Spānijas valdības vārdā – *S. Jiménez García*, pārstāvis,
- Dānijas valdības vārdā – *J. Nymann-Lindegren*, kā arī *M. Wolff* un *P. Ngo*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *R. Kanitz*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *J. M. Hoogveld*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *I. Martínez del Peral* un *E. Montaguti*, pārstāves,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2019. gada 21. novembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz LESD 20. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums it iesniegts *Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real* (Spānijas valdības apakšpārstāvniecība Sjudadrealā, Spānija) (turpmāk tekstā – “apakšpārstāvniecība”) tiesvedībā pret RH par to, ka apakšpārstāvniecība ir noraidījusi RH pieteikumu par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu viņam kā Eiropas Savienības pilsoņa ģimenes loceklim.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp., un labojumi – OV 2004, L 229, 35. lpp., un OV 2005, L 197, 34. lpp.), 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un uz viņu ģimenes locekļiem atbilstīgi 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem.”

- 4 Šīs direktīvas 7. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

[..]

b) viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī; vai arī

[..]

d) viņi ir ģimenes locekļi, kas pavada Savienības pilsoni vai ieceļo kopā ar Savienības pilsoni, kurš atbilst a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

2. Uzturēšanās tiesības, kas noteiktas 1. punktā, tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi, bet pavada Savienības pilsoni uzņēmējā dalībvalstī vai ieceļo kopā ar viņu, ja šis Savienības pilsonis atbilst 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.”

Spānijas tiesības

- 5 Konstitūcijas 32. pantā ir paredzēts:

“1. Vīrietim un sievietei ir tiesības stāties laulībā uz pilnīgas līdztiesības pamatiem.

2. Likumā tiek reglamentētas laulības formas, vecums un spēja stāties laulībā, laulāto tiesības un pienākumi, atšķirtas dzīvošanas un laulības šķiršanas iemesli un sekas.”

- 6 *Código Civil* (Civilprocesa kodekss) 68. pantā ir noteikts:

“Laulātajiem ir jādzīvo kopā, jābūt savstarpēji uzticīgiem un vienam otram jāpalīdz. Turklāt katram no tiem ir jāuzņemas daļa ikdienas sadzīves pienākumu un rūpju par viņu lejupejiem un augšupējiem radniekiem un citām viņu apgādībā esošām personām.”

- 7 Minētā kodeksa 70. pantā ir paredzēts:

“Laulātie kopīgo dzīvesvietu nosaka ar savstarpēju vienošanos, un, ja viņi nevar vienoties, šo jautājumu izšķir tiesnesis, ņemot vērā ģimenes intereses.”

- 8 2007. gada 16. februāra *Real Decreto 240/2007, sobre entrada, libre circulación y residencia en España de ciudadanos de los Estados miembros de la Unión europea y de otros Estados parte en el Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo* (Karaļa dekrēts 240/2007 par Eiropas Savienības dalībvalstu un citu Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzēju valstu pilsoņu iecelšanu, brīvu pārvietošanos un uzturēšanos Spānijā), redakcijā, kas ir piemērojama lietai, 1. pantā ir paredzēts:

“1. Šis karaļa dekrēts reglamentē citu Eiropas Savienības dalībvalstu un citu Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzēju dalībvalstu valstspiederīgo iecelšanas un izceļošanas, brīvas pārvietošanās, uzturēšanās, pastāvīgās uzturēšanās un strādāšanas nosacījumus Spānijā, kā arī iepriekš minēto tiesību ierobežojumus sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ.

2. Šajā karaļa dekrētā noteiktais neietekmē noteikumus speciālajos likumos un starptautiskajos līgumos, kuru dalībiece ir [Spānijas Karaliste].”

- 9 Šī karaļa dekrēta 2. pantā ir paredzēts:

“Šis karaļa dekrēts atbilstoši tā noteikumiem ir piemērojams arī attiecībā uz šādiem citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts valstspiederīgā ģimenes locekļiem neatkarīgi no to pilsonības, ja viņi to pavada vai ieceļo kopā ar to:

laulātais, ja vien nav panākta vienošanās vai stājies spēkā nolēmums par laulības atzīšanu par spēkā neesošu, laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu.

[..]”

- 10 Saskaņā ar minētā karaļa dekrēta 7. pantu:

“1. Ikvienam Savienības pilsonim vai citas Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas valsts valstspiederīgajam ir tiesības uzturēties Spānijas valsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus:

[..]

b) ja viņam ir pietiekami līdzekļi gan sev, gan saviem ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par Spānijas sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un visaptveroša veselības apdrošināšana Spānijā; vai

[..]

d) ja viņš ir ģimenes loceklis, kas pavada tādu Savienības pilsoni vai citas Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas valsts valstspiederīgo vai ieceļo kopā ar to, kurš pats atbilst a), b) vai c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

2. Uzturēšanās tiesības, kas noteiktas 1. punktā, tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi, bet pavada tādu Savienības pilsoni vai citas Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas valsts valstspiederīgo vai pievienojas tam Spānijā, kurš pats atbilst 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

[..]

7. Attiecībā uz pietiekamiem iztikas līdzekļiem nevar tikt noteikta fiksēta summa un ir jāņem vērā Eiropas Savienības dalībvalsts pilsoņa vai citas Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas valsts valstspiederīgā personiskā situācija. Šī summa nekādā ziņā nedrīkst būt lielāka par finanšu līdzekļu sliekšni, kuru nesasniedzot Spānijas iedzīvotāji saņem sociālo palīdzību, vai par minimālās sociālā nodrošinājuma pensijas apmēru.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 11 2015. gada 13. novembrī RH, Marokas pilsonis, Sjudadrealā (Spānija) noslēdza laulību ar pilngadīgu Spānijas pilsoni, kura nekad nebija izmantojusi savu pārvietošanās brīvību Savienībā. Šīs laulības likumīgums nekad nav ticis apstrīdēts. Kopš tā laika laulātie dzīvo kopā Sjudadrealā līdz ar Spānijas pilsones tēvu.
- 12 2015. gada 23. novembrī RH iesniedza pieteikumu par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu kā Savienības pilsoņa ģimenes loceklim.
- 13 2016. gada 20. janvārī kompetentā administratīvā iestāde šo pieteikumu noraidīja, uzskatot, ka RH laulātā nav pierādījusi, ka viņa atbilst Karaļa dekrēta 240/2007 7. pantā paredzētajām prasībām. Konkrētāk, tika uzskatīts, ka RH laulātā nav pierādījusi, ka viņas rīcībā personīgi ir pietiekami finanšu līdzekļi sava laulātā vajadzību nodrošināšanai, lai gan atbilstoši šim 7. pantam vienīgi viņai ir pienākums nodrošināt šādu līdzekļu esamību savā rīcībā.
- 14 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka kompetentā administratīvā iestāde nav pārbaudījusi nevienu citu apstākli, kas varētu ietekmēt reālās attiecības starp laulātajiem, kā arī nav analizējusi ietekmi, kāda uz Spānijas pilsoni būtu tam, ka viņas laulātajam ir pienākums atstāt Savienības teritoriju. Šī iestāde neņēma vērā arī to, ka Spānijas pilsones tēvs apņēmas segt ar RH uzturēšanos Spānijā saistītos izdevumus, lai gan bija pierādījumi gan par RH laulātās tēva piedāvājumu, gan par viņa finanšu līdzekļiem.
- 15 2016. gada 10. martā apakšpārstāvniecība atstāja spēkā lēmumu par RH pieteikuma noraidīšanu. RH pārsūdzēja šo lēmumu, iesniedzot pieteikumu *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Ciudad Real* (Sjudadrealas Administratīvā tiesa Nr. 2, Spānija).
- 16 Šī tiesa apmierināja viņa prasības pieteikumu, uzskatot, ka Karaļa dekrēta 240/2007 7. pants nav piemērojams RH, kas ir tādas Spānijas pilsones ģimenes loceklis, kura nav izmantojusi savu pārvietošanās brīvību.

- 17 Valsts administrācija iesniedza apelācijas sūdzību par šo lēmumu iesniedzējtiesā.
- 18 Šī tiesa uzsver, ka *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) ar 2010. gada 1. jūnija spriedumu ir nospriedusi, ka Karaļa dekrēts 240/2007 ir piemērojams Spānijas pilsoņiem neatkarīgi no tā, vai viņi ir vai nav izmantojuši savu brīvību pārvietoties Savienībā, kā arī viņu ģimenes locekļiem, kas ir trešo valstu valstspiederīgie.
- 19 Iesniedzējtiesa tomēr uzskata, ka *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) nav pareizi novērtējusi to, ka no Direktīvas 2004/38 3. panta un Tiesas judikatūras izriet, ka šī direktīva ir piemērojama tikai tādiem Savienības dalībvalstu pilsoņiem, kuri pārvietojas uz citu Savienības dalībvalsti. Turklāt tā norāda, ka no *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) judikatūras izriet, ka Karaļa dekrētā 240/2007 paredzētais trešo valstu valstspiederīgo, kas ir Spānijas pilsoņa ģimenes locekļi, ģimenes atkalapvienošanās režīms tagad ir tāds pats kā attiecībā uz Savienības pilsoni, kurš ir apmeties Spānijā.
- 20 Iesniedzējtiesas skatījumā, datumā, kad *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) pasludināja savu spriedumu, Karaļa dekrētā 240/2007 nebija ietverti Direktīvas 2004/38 7. pantā paredzētie nosacījumi, konkrēti, nosacījums, ar kuru Savienības pilsonim tiek uzlikts pienākums nodrošināt, ka viņa rīcībā ir pietiekami finanšu līdzekļi viņam pašam un viņa ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par sociālās palīdzības sistēmas slogu.
- 21 Ar 2012. gada 20. aprīļa likumu Direktīvas 2004/38 7. pants beidzot tika pilnībā transponēts Spānijas tiesībās, tostarp pienākums, ka ir jābūt veselības apdrošināšanas segumam un pietiekamiem finanšu līdzekļiem. Tādējādi šie nosacījumi kļuva vienlīdz piemērojami arī Spānijas pilsonim, kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību un vēlas, lai viņam pievienotos viņa ģimenes locekļi, kas ir trešās valsts valstspiederīgie. Karaļa dekrēta 240/2007 7. panta – redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2012. gada 20. aprīļa likumu, – piemērošana Spānijas pilsoņiem, kuri nav izmantojuši savu pārvietošanās brīvību, vēlākā *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) judikatūrā tiek uzskatīta par sekām, kas izriet no valsts tiesībām un nav atkarīgas no Direktīvas 2004/38.
- 22 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai LESD 20. pantam pretrunā nav tāda Spānijas prakse, ar ko Spānijas pilsonim, kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, tiek uzlikts pienākums sniegt pierādījumus par to, ka viņa rīcībā ir pietiekami finanšu līdzekļi viņam pašam un viņa laulātajam, lai nekļūtu par slogu sociālās palīdzības sistēmai. Konkrēti, tā norāda, ka šī Spānijas valsts automātiskā prakse, kas neparedz iespējas veikt pielāgojumus īpašām situācijām, varētu būt pretrunā šim 20. pantam, ja tās rezultātā Spānijas pilsonim būtu jāpamet Savienības teritorija.
- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tas tā varētu būt, ņemot vērā laulībai piemērojamo Spānijas tiesisko regulējumu. Tā uzsver, ka tiesības uz kopdzīvi izriet no Konstitūcijas 32. panta minimālā satura. Turklāt Civill kodeksa 68. un 70. pantā ir paredzēts, ka laulātajiem ir pienākums dzīvot kopā un viņi kopīgo dzīvesvietu nosaka, savstarpēji vienojoties. No tā izriet, ka laulāto pienākums dzīvot kopā atbilstoši Spānijas tiesībām ir nošķirams no vienkārša lietderības vai ērtības apsvērumu diktēta lēmuma.
- 24 Iesniedzējtiesas skatījumā, šo pienākumu nebūtu iespējams izpildīt, ja trešās valsts valstspiederīgā, kas ir Spānijas pilsoņa laulātais, likumīga uzturēšanās būtu atkarīga no ekonomiskiem kritērijiem. Atteikums piešķirt uzturēšanās tiesības nozīmētu to, ka Spānijas pilsonim, kuram nav Karaļa dekrēta 240/2007 7. pantā prasīto iztikas līdzekļu, būtu jāpamet Savienības teritorija, jo tas būtu vienīgais veids, kā ievērot un padarīt iedarbīgas Spānijas normatīvajos aktos paredzētās tiesības un pienākumu veidot kopdzīvi. Lai nonāktu pie šāda secinājuma, nav nepieciešams, lai būtu juridiski iespējams piespiest laulātos dzīvot kopā.
- 25 Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka jebkurā gadījumā LESD 20. pantam pretrunā ir Spānijas valsts prakse automātiski atteikt ģimenes atkalapvienošanās trešās valsts valstspiederīgajam ar Spānijas valstspiederīgo, kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, tikai tāpēc vien, ka šim

valstspiederīgajam nav noteikta dzīves limeņa, iestādēm iepriekš nepārbaudot, vai starp Savienības pilsoni un šo trešās valsts valstspiederīgo nepastāv tāda veida atkarības saikne, ka gadījumā, ja šim pēdējam tiek atteiktas atvasinātās uzturēšanās tiesības, šis pilsonis faktiski būtu spiests pilnībā izceļot no Savienības teritorijas.

- 26 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Spānijas iestādes RH pieteikumu ir noraidījušas vienīgi tāpēc, ka viņa laulātās rīcībā nebija pietiekamu līdzekļu, nepārbaudot attiecīgās laulības īpašos apstākļus. Šajā ziņā šī tiesa noraida administrācijas apgalvojumus, ar kuriem tā kritizē RH laulātās klusēšanu attiecībā uz iespējamo īpašo apstākļu pastāvēšanu. Iesniedzējtiesas ieskatā, Spānijas valsts nav devusi RH laulātajai iespēju izteikties par atkarības attiecību starp viņu un viņas laulāto iespējamo pastāvēšanu. Iestādes pat neesot pārbaudījušas pamatojumu tam, ka RH laulātās tēvam ir pietiekami iztikas līdzekļi, lai arī viņš bija *expressis verbis* piedāvājis uzņemties savas meitas laulātā uzturēšanu, un tas, iesniedzējtiesas ieskatā, pierāda, ka praksē Spānijas valsts balstās vienīgi un automātiski uz Spānijas pilsoņa paša iztikas līdzekļu nepietiekamību, lai atteiktos piešķirt trešās valsts valstspiederīgajam uzturēšanās atļauju kā Savienības pilsoņa ģimenes loceklim.
- 27 Šādos apstākļos *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas-Lamančas Augstā tiesa, Spānija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai prasība, ka Spānijas pilsonim, kurš nav īstenojis savas pārvietošanās tiesības, ir jāizpilda [Karaļa dekrēta 240/2007] 7. panta 1. punkta nosacījumi, kā obligāts priekšnoteikums, lai tiktu atzītas viņa laulātā, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, uzturēšanās tiesības saskaņā ar [Karaļa dekrēta 240/2007] 7. panta 2. punktu, šo nosacījumu neizpildes gadījumā var nozīmēt [LESD] 20. panta pārkāpumu, ja šo [uzturēšanās] tiesību atteikuma rezultātā Spānijas pilsonis ir spiests pilnībā izceļot no Savienības teritorijas? Jautājuma kontekstā ir ņemts vērā, ka Spānijas Civilkodeksa 68. pantā ir noteikts laulāto pienākums dzīvot kopā.
- 2) Vai katrā ziņā – neskarot iepriekš minēto un ja iepriekš minētais neīstenojas – ar Spānijas valsts praksi attiecībā uz Karaļa dekrēta 240/2007 7. panta automātisku piemērošanu ir pārkāpts LESD 20. pants iepriekš minētajos apstākļos, kad, atsakot uzturēšanās atļauju Savienības pilsoņa, kurš nekad nav īstenojis brīvas pārvietošanās tiesības, ģimenes loceklim tā iemesla dēļ vien, ka Savienības pilsonis nav izpildījis šajā tiesību normā paredzētos nosacījumus, un konkrēti un individuāli nepārbaudot, vai starp šo Savienības pilsoni un trešās valsts valstspiederīgo pastāv tādas atkarības attiecības, kuru ietekmē, jebkāda iemesla dēļ un ņemot vērā attiecīgos apstākļus, gadījumā, ja trešās valsts valstspiederīgajam tiek atteiktas uzturēšanās tiesības, Savienības pilsonis nevarētu šķirties no ģimenes locekļa, no kura viņš ir atkarīgs, un viņam būtu jāizceļo no Savienības? Jautājuma kontekstā ir ņemta vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra, tostarp 2018. gada 8. maija spriedums C-82/16 [K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), EU:C:2018:308].”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 28 Vispirms ir jānorāda, ka no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka Spānijas kompetentās iestādes, balstoties uz Karaļa dekrēta 240/2007 7. pantu, ar ko tiek transponēts Direktīvas 2004/38 7. pants, atteicās piešķirt RH, kurš ir Marokas pilsonis, uzturēšanās atļauju kā Savienības pilsoņa ģimenes loceklim, tāpēc ka viņa laulātajai, kas ir Savienības pilsone, nebija pietiekamu līdzekļu sev pašai un saviem ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par sociālās palīdzības sistēmas slogu, neņemdamas vērā to, ka viņas tēvs bija paziņojis par savu gatavību nodrošināt RH vajadzības.

- 29 Iesniedzējtiesa precizē arī, ka RH laulātā ir Spānijas pilsone, kura nekad nav izmantojusi savu pārvietošanās brīvību Savienībā. Jānorāda, ka šādā situācijā viņas laulātais, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, nevar izmantot ne no Direktīvas 2004/38, ne no LESD 21. panta atvasinātās uzturēšanās tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 40. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 30 Tomēr no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka Karaļa dekrēta 240/2007 7. pants ir piemērojams ne tikai pieteikumiem par ģimenes atkalapvienošanu, kurus iesniedz trešās valsts valstspiederīgais, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kurš ir izmantojis savu pārvietošanās brīvību, un kuri ietilpst Direktīvas 2004/38 piemērošanas jomā, bet arī – atbilstoši *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) pastāvīgajai judikatūrai – pieteikumiem par ģimenes atkalapvienošanu, kurus iesniedz trešās valsts valstspiederīgais, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību.
- 31 Šādos apstākļos šķiet lietderīgi atgādināt, ka, saskaņā ar iedibinātu pastāvīgo judikatūru un kā secinājumu 41. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, nosacījums par pietiekamu līdzekļu nepieciešamību, kas paredzēta Direktīvas 2004/38 7. pantā, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai gan Savienības pilsonim ir jābūt pietiekamiem līdzekļiem, Savienības tiesības tomēr neparedz nekādus nosacījumus par to izcelsmi, un tādējādi tos var nodrošināt it īpaši šī pilsoņa ģimenes loceklis (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu un Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 30.–33. punkts, kā arī 2019. gada 2. oktobris, *Bajratari*, C-93/18, EU:C:2019:809, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par otro jautājumu

- 32 Ar otro jautājumu, kas jāaplūko pirmām kārtām, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka dalībvalsts noraida pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanu, kuru iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kuram ir šis dalībvalsts pilsonība un kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, tāpēc vien, ka šim Savienības pilsonim nav pietiekamu līdzekļu sev un savam laulātajam, lai nekļūtu par sociālās palīdzības sistēmas slogu, nepārbaudījusi, vai starp šo Savienības pilsoni un viņa laulāto nepastāv tāda veida atkarības attiecības, ka gadījumā, ja šim pēdējam tiek atteiktas atvasinātās uzturēšanās tiesības, Savienības pilsonis būtu spiests pilnībā atstāt Savienības teritoriju un tādējādi viņam tiktu liegta viņa statusa piešķirto būtisko tiesību faktiskā izmantošana.
- 33 Pirmkārt, jāuzsver, ka Savienības tiesības principā nav piemērojamas trešās valsts valstspiederīgā pieteikumam par ģimenes atkalapvienošanu ar tādu viņa ģimenes locekli, kas ir dalībvalsts pilsonis, kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, un ka tādējādi tās principā neaizliedz dalībvalsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram šāda ģimenes atkalapvienošanās ir pakļauta nosacījumam par pietiekamu līdzekļu esamību, kā iepriekšējā punktā aprakstītais.
- 34 Tomēr jānorāda, otrkārt, ka šāda nosacījuma sistemātiska noteikšana – bez jebkādiem izņēmumiem – var pārkāpt atvasinātās uzturēšanās tiesības, kuras ļoti īpašās situācijās atbilstoši LESD 20. pantam ir atzīstamas trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis.
- 35 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai LESD 20. pantā ikvienai personai, kurai ir dalībvalsts pilsonība, tiek piešķirts Savienības pilsoņa statuss, kas ir dalībvalstu valstspiederīgo pamatstatuss (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 36 Savienības pilsonība ikvienam Savienības pilsonim nodrošina primāras un individuālas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ievērojot Līgumā noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai noteiktos pasākumus (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 48. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 37 Šajā kontekstā Tiesa ir nospriedusi, ka LESD 20. pants nepieļauj tādus valsts pasākumus, tostarp lēmumus atteikt uzturēšanos Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem, kuru rezultātā Savienības pilsoņiem tiek liegta iespēja faktiski izmantot būtiskās tiesības, kas piešķirtas saskaņā ar viņu statusu (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 49. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 38 Tomēr Līguma normas par Savienības pilsonību nepiešķir trešo valstu valstspiederīgajiem nekādas autonomas tiesības. Proti, šo valstu valstspiederīgo iespējamās tiesības ir nevis šo valstspiederīgo personīgās tiesības, bet gan tiesības, kas ir atvasinātas no Savienības pilsonim piemītošajām tiesībām. Minēto atvasināto tiesību mērķis un pamatojums balstās uz konstatējumu, ka atteikums tās atzīt var aizskart tostarp Savienības pilsoņu pārvietošanās brīvību (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 50. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 39 Šajā ziņā Tiesa jau ir konstatējusi, ka pastāv ļoti īpašas situācijas, kurās, lai gan nav piemērojamas sekundārās tiesības par trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās tiesībām un attiecīgais Savienības pilsonis nav īstenojis savu pārvietošanās brīvību, izņēmuma kārtā uzturēšanās tiesības trešās valsts valstspiederīgajam, kurš ir minētā pilsoņa ģimenes loceklis, tomēr ir jāpiešķir, jo citādi netiktu ievērota Savienības pilsonības lietderīgā iedarbība, ja šāda tiesību atteikuma dēļ šis pilsonis faktiski būtu spiests pilnībā atstāt Savienības teritoriju, tādējādi zaudējot iespēju efektīvi izmantot būtiskās tiesības, kas piešķirtas ar šo statusu (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 51. punkts).
- 40 Tomēr atteikums uzturēšanās tiesības piešķirt trešās valsts valstspiederīgajam var apdraudēt Savienības pilsonības lietderīgo iedarbību tikai tad, ja starp šo trešās valsts valstspiederīgo un Savienības pilsoni, viņa ģimenes locekli, ir tādas atkarības attiecības, kuru rezultātā Savienības pilsonis būtu spiests pavadīt attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo un pilnībā atstāt Savienības teritoriju (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 52. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 41 No tā izriet, ka trešās valsts valstspiederīgais atvasinātās uzturēšanās tiesības, balstoties uz LESD 20. pantu, var pieprasīt tikai tad, kad gadījumā, ja šādas uzturēšanās tiesības netiktu piešķirtas, gan viņš, gan Savienības pilsonis, kas ir viņa ģimenes loceklis, būtu spiesti atstāt Savienības teritoriju. Tādējādi atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršana var tikt aplūkota tikai tad, ja trešās valsts valstspiederīgais, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, neatbilst nosacījumiem, kuri, balstoties uz citām tiesību normām un it īpaši uz valsts tiesisko regulējumu, kas ir piemērojams attiecībā uz ģimenes atkalapvienošanos, ir paredzēti uzturēšanās tiesību iegūšanai dalībvalstī, kuras valstspiederīgais ir šis pilsonis.
- 42 Tomēr, ja ir konstatēts, ka atbilstoši valsts tiesībām vai atvasinātajām Savienības tiesībām trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, nevar tikt piešķirtas nekādas uzturēšanās tiesības, sekas tam, ka starp šo valstspiederīgo un šo Savienības pilsoni pastāv tādas atkarības attiecības, kuru rezultātā šis Savienības pilsonis būtu spiests pilnībā atstāt Savienības teritoriju, ja viņa ģimenes loceklis, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, tiktu izsūtīts ārpus šīs teritorijas, ir tādas, ka LESD 20. pants attiecīgajai dalībvalstij principā uzliek pienākumu atzīt šim pēdējam atvasinātās uzturēšanās tiesības.

- 43 Tomēr, treškārt, jānorāda arī, ka Tiesa jau ir atzinusi, ka no LESD 20. panta izrietošās atvasinātās uzturēšanās tiesības nav absolūtas, jo noteiktos īpašos apstākļos dalībvalstis var atteikties tās piešķirt.
- 44 Proti, Tiesa jau ir nospriedusi, ka LESD 20. pants neietekmē dalībvalstu iespēju atsaukties uz izņēmumu saistībā it īpaši ar sabiedriskās kārtības uzturēšanu un valsts drošības aizsardzību (spriedumi, 2016. gada 13. septembris, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, 36. punkts, un 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 81. punkts).
- 45 Tāds uzturēšanās tiesību atteikums Savienības pilsoņa ģimenes loceklim, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, kas balstīts uz reāla, pašreizēja un pietiekami nopietna apdraudējuma pastāvēšanu sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai, ņemot vērā īpaši trešās valsts valstspiederīgā izdarītos noziedzīgos nodarījumus, atbilstu Savienības tiesībām, pat ja tas Savienības pilsonim, viņa ģimenes loceklim, liktu atstāt Savienības teritoriju (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 92. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 46 Tādējādi ir jāpārbauda, vai LESD 20. pants tādā pašā veidā ļauj dalībvalstīm paredzēt izņēmumu no šajā pantā nostiprinātajām atvasinātajām uzturēšanās tiesībām, kurš būtu saistīts ar prasību par Savienības pilsoņa pietiekamu līdzekļu esamību.
- 47 Šajā ziņā jāuzsver, ka, novērtējot izņēmumu attiecībā uz atvasinātajām uzturēšanās tiesībām, kuras izriet no LESD 20. panta, ir jāņem vērā tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. pantā (spriedumi, 2016. gada 13. septembris, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, 36. punkts, un 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 81. punkts), kā arī vispārīgāk – samērīguma princips kā Savienības tiesību vispārējs princips.
- 48 Atteikums piešķirt trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, atvasinātās uzturēšanās tiesības tās dalībvalsts teritorijā, kuras pilsonība ir šim pilsonim, tikai tāpēc vien, ka šim pēdējam nav pietiekamu līdzekļu, lai gan starp šo pilsoni un šo trešās valsts valstspiederīgo pastāv tādas atkarības attiecības kā šā sprieduma 39. punktā aprakstītās, būtu no Savienības pilsoņa statusa izrietošo būtisko tiesību efektīvas izmantošanas aizskārums, kas būtu nesamērīgs, ņemot vērā šāda nosacījuma par līdzekļu esamību mērķi, proti, aizsargāt attiecīgas dalībvalsts publiskās finanses. Šāds tīri ekonomisks mērķis būtiski atšķiras no mērķa nodrošināt sabiedrisko kārtību un aizsargāt valsts drošību un neļauj attaisnot tik nozīmīgu no Savienības pilsoņa statusa izrietošo būtisko tiesību efektīvas izmantošanas aizskārumu.
- 49 No tā izriet, ka tad, ja starp Savienības pilsoni un trešās valsts valstspiederīgo, kas ir viņa ģimenes loceklis, pastāv atkarības attiecības šā sprieduma 39. punkta nozīmē, LESD 20. punkts nepieļauj to, ka dalībvalsts paredz izņēmumu no šajā pantā šim valstspiederīgajam atzītajām atvasinātajām uzturēšanās tiesībām tikai tāpēc vien, ka šī Savienības pilsoņa rīcībā nav pietiekamu līdzekļu.
- 50 Tādējādi, kā secinājumu 66. punktā būtībā norādījis ģenerāladvokāts, Savienības pilsonim uzliktais pienākums nodrošināt, ka viņa rīcībā ir pietiekami līdzekļi viņam pašam un viņa ģimenes loceklim, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, var apdraudēt LESD 20. panta lietderīgo iedarbību, ja tā rezultātā šim valstspiederīgajam ir pilnībā jāatstāj Savienības teritorija un atkarības attiecību dēļ starp šo valstspiederīgo un Savienības pilsoni šis pēdējais faktiski ir spiests viņu pavadīt un tādējādi arī pats atstāt Savienības teritoriju.
- 51 Ceturtkārt, kas attiecas uz procesuālajiem noteikumiem, atbilstoši kuriem saistībā ar pieteikumu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā trešās valsts valstspiederīgais var atsaukties uz atvasināto tiesību pastāvēšanu saskaņā ar LESD 20. pantu, Tiesa ir nospriedusi, ka, lai gan dalībvalstu ziņā, protams, ir noteikt tādu atvasināto uzturēšanās tiesību īstenošanas noteikumus, kādas ļoti specifiskajās situācijās, kuras ir minētas šā sprieduma 39. punktā, ir jāatzīst trešās valsts valstspiederīgajam saskaņā ar LESD

20. pantu, tomēr šie procesuālie noteikumi nedrīkst apdraudēt šī 20. panta lietderīgo iedarbību (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 54. punkts).

- 52 Tādējādi, lai gan valsts iestādēm nav pienākuma sistemātiski un pēc savas iniciatīvas pārbaudīt, vai pastāv atkarības attiecības LESD 20. panta nozīmē, un attiecīgajai personai ir jānorāda uz faktiem, kas ļauj novērtēt, vai ir izpildīti LESD 20. panta piemērošanas nosacījumi, tomēr šī panta lietderīgā iedarbība būtu apdraudēta, ja trešās valsts valstspiederīgais vai Savienības pilsonis, kas ir tā ģimenes loceklis, tiktu kavēts atsaukties uz faktiem, kuri ļautu novērtēt, vai starp viņiem pastāv atkarības attiecības LESD 20. panta nozīmē (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* u.c., C-133/15, EU:C:2017:354, 75. un 76. punkts).
- 53 Tādējādi, ja trešās valsts valstspiederīgais vēršas valsts kompetentajā iestādē ar pieteikumu par uzturēšanās tiesību piešķiršanu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā ar Savienības pilsoni, kas ir attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgais, šī iestāde nevar šo pieteikumu automātiski noraidīt tikai tāpēc vien, ka šī Savienības pilsoņa rīcībā nav pietiekamu līdzekļu. Gluži pretēji, tās pienākums ir, balstoties uz informāciju, kuru attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam un Savienības pilsonim ir jāspēj tai brīvi sniegt, un vajadzības gadījumā veicot nepieciešamo izpēti, novērtēt, vai starp šīm divām personām pastāv tādas atkarības attiecības kā šā sprieduma 39. punktā aprakstītās un tādējādi šim valstspiederīgajam ir jāpiešķir atvasinātās uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* u.c., C-133/15, EU:C:2017:354, 75.–77. punkts).
- 54 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka dalībvalsts noraida pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos, kuru iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kuram ir šis dalībvalsts pilsonība un kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, tikai tāpēc vien, ka šim Savienības pilsonim nav pietiekamu līdzekļu sev un savam laulātajam, lai nekļūtu par sociālās palīdzības sistēmas slogu, nepārbaudījusi, vai starp šo Savienības pilsoni un viņa laulāto nepastāv tāda veida atkarības attiecības, ka gadījumā, ja šim pēdējam tiek atteiktas atvasinātās uzturēšanās tiesības, šis Savienības pilsonis būtu spiests pilnībā atstāt Savienības teritoriju un tādējādi viņam tiktu liegta viņa statusa piešķirto būtisko tiesību faktiskā izmantošana.

Par pirmo jautājumu

- 55 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas atkarības attiecības, kas pamato atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanu saskaņā ar šo pantu, pastāv tikai tā iemesla dēļ vien, ka dalībvalsts valstspiederīgajam, kurš ir pilngadīgs un nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, un trešās valsts valstspiederīgajam ir pienākums dzīvot kopā atbilstoši pienākumiem, kas izriet no laulības saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kuras valstspiederīgais ir Savienības pilsonis.
- 56 Pirmkārt, jāatgādina, ka – atšķirībā no nepilngadīgajiem, it īpaši, ja tie ir mazgadīgi bērni, – pieaugušais principā spēj dzīvot no saviem ģimenes locekļiem neatkarīgu dzīvi. No tā izriet, ka tādu atkarības attiecību atzīšana starp diviem pieaugušajiem, vienas ģimenes locekļiem, kas rada atvasinātās uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu, ir iedomājama tikai izņēmuma gadījumos, kad, ņemot vērā visus atbilstošos apstākļus, attiecīgā persona nekādi nevarētu tikt nošķirta no sava ģimenes locekļa, no kura tā ir atkarīga (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 65. punkts).
- 57 Otrkārt, no Tiesas pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka vienīgi ar faktu, ka attiecībā uz dalībvalsts valstspiederīgo ekonomisku iemeslu dēļ vai arī tādēļ, lai saglabātu ģimenes vienotību Savienības teritorijā, varētu šķīst vēlami, lai viņa ģimenes locekļi, kuriem nav dalībvalsts pilsonības, varētu uzturēties kopā ar viņu Savienības teritorijā, nav pietiekami, lai uzskatītu, ka Savienības pilsonis būs

spiests atstāt Savienības teritorija, ja šādas tiesības netiks piešķirtas (spriedums, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 74. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 58 Tādējādi ģimenes saišu, vai tās būtu bioloģiskas vai juridiskas, pastāvēšana starp Savienības pilsoni un viņa ģimenes locekli, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, nav pietiekama, lai pamatotu, ka šim ģimenes loceklim saskaņā ar LESD 20. pantu tiek atzītas atvasinātas tiesības uzturēties tās dalībvalsts teritorijā, kuras valstspiederīgais ir šis Savienības pilsonis (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 8. maijs, K.A. u.c. (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), C-82/16, EU:C:2018:308, 75. punkts).
- 59 Treškārt, Tiesa ir arī konstatējusi, ka starptautisko tiesību princips, kas ir atkārtoti apstiprināts 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 4. protokola 3. pantā un ko Savienības tiesības nedrīkst pārkāpt attiecībās ar dalībvalstīm, neļauj dalībvalstīm aizliegt saviem pilsoņiem ieceļot to teritorijās un tur uzturēties jebkādā statusā.
- 60 Tādējādi, tā kā dalībvalsts valstspiederīgajiem tās teritorijā ir atzītas beznosacījuma uzturēšanās tiesības (spriedums, 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 37. punkts), dalībvalsts nevar – nepārkāpdama šā sprieduma iepriekšējā punktā atgādināto starptautisko tiesību principu – likumīgi likt kādam no saviem valstspiederīgajiem atstāt tās teritoriju, lai tostarp izpildītu no viņa laulības izrietošos pienākumus.
- 61 Tādējādi, pat pieņemot, kā attiecībā uz Spānijas tiesībām apgalvo iesniedzējtiesa, ka dalībvalsts noteikumos par laulībām šis dalībvalsts valstspiederīgajam un tā laulātajam ir uzlikts pienākums dzīvot kopā, šis pienākums tomēr nekad nevar juridiski piespiest šo valstspiederīgo atstāt Savienības teritoriju, pat tad, ja viņa laulātajam, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, šis dalībvalsts teritorijā netiek piešķirta uzturēšanās atļauja. Ņemot vērā iepriekš minēto, šāds laulātajiem uzlikts juridiskais pienākums dzīvot kopā pats par sevi nav pietiekams, lai pierādītu, ka starp viņiem pastāv tādas atkarības attiecības, kas šim Savienības pilsonim gadījumā, ja viņa laulātajam būtu jāatstāj Savienības teritorija, liktu viņu pavadīt un tādējādi arī pašam atstāt Savienības teritoriju.
- 62 Katrā ziņā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka no Spānijas tiesībām izrietošais pienākums laulātajiem dzīvot kopā nav izpildāms tiesas ceļā.
- 63 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas atkarības attiecības, kas pamato atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanu saskaņā ar šo pantu, nepastāv tikai tādēļ vien, ka dalībvalsts valstspiederīgajam, kurš ir pilngadīgs un nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, un viņa laulātajam, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, ir pienākums dzīvot kopā atbilstoši pienākumiem, kas izriet no laulības saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kuras valstspiederīgais ir Savienības pilsonis.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 64 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka dalībvalsts noraida pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanu, kuru iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kuram ir šis dalībvalsts pilsonība un kurš nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, tikai tāpēc vien, ka šim Savienības pilsonim nav pietiekamu līdzekļu sev un savam laulātajam, lai neklātu par sociālās palīdzības sistēmas**

slogu, nepārbaudījusi, vai starp šo Savienības pilsoni un viņa laulāto nepastāv tāda veida atkarības attiecības, ka gadījumā, ja šim pēdējam tiek atteiktas atvasinātās uzturēšanās tiesības, šis Savienības pilsonis būtu spiests pilnībā atstāt Savienības teritoriju un tādējādi viņam tiktu liegta viņa statusa piešķirto būtisko tiesību faktiskā izmantošana.

- 2) LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas atkarības attiecības, kas pamato atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanu saskaņā ar šo pantu, nepastāv tikai tādēļ vien, ka dalībvalsts valstspiederīgajam, kurš ir pilngadīgs un nekad nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, un viņa laulātajam, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, ir pienākums dzīvot kopā atbilstoši pienākumiem, kas izriet no laulības saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kuras valstspiederīgais ir Eiropas Savienības pilsonis.

[Paraksti]